

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
TỈNH QUẢNG NGÃI**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Bản án số: 34/2025/HC-ST
Ngày: 08 - 9 - 2025
V/v khiếu kiện quyết định hành chính
trong lĩnh vực quản lý đất đai

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH QUẢNG NGÃI

- Thành phần Hội đồng xét xử sơ thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Bà Hoàng Thị Mai Hạnh.

Các Hội thẩm nhân dân:

- Ông Nguyễn Chí Tuyên
- Bà Nguyễn Thị Tuyết Nga.

- Thư ký phiên tòa: Ông Tống Thanh Hòa - Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Ngãi.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Ngãi tham gia phiên tòa:
Bà Lê Thanh Loan - Kiểm sát viên.

Trong ngày 08 tháng 9 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Ngãi; Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Ngãi mở phiên tòa xét xử sơ thẩm công khai vụ án hành chính thụ lý số 72/2023/TLST-HC ngày 20 tháng 10 năm 2023 về việc: “*Khiếu kiện quyết định hành chính trong lĩnh vực quản lý đất đai*” theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số 25/2024/QĐXXST-HC ngày 25 tháng 4 năm 2024, Thông báo số 384/TB-TA ngày 30/8/2025, giữa các đương sự:

1. Người khởi kiện:

- Ông Võ Duy Tám, sinh năm: 1956. *Có mặt.*
- Bà Nguyễn Thị Bảy, sinh năm: 1964. *Có mặt.*

Người đại diện theo ủy quyền: Chị Võ Thị Thanh Nhân, sinh năm: 1993. Theo hợp đồng ủy quyền lập ngày 19/3/2024. *Có mặt.*

Cùng địa chỉ: Tổ dân phố Lộ Bàn, phường Phở Ninh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi (Nay là Tổ dân phố Lộ Bàn, phường Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi).

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người khởi kiện: Ông Nguyễn Ngọc – Luật sư Công ty Luật TNHH Nguyễn Đoàn – thuộc Đoàn Luật sư Thành phố Hồ Chí Minh; địa chỉ: Số 5, đường 84, phường 10, quận 6, thành phố Hồ Chí Minh (nay là phường Bình Phú, thành phố Hồ Chí Minh). *Có mặt.*

2. Người bị kiện: Ủy ban nhân dân thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi.

Người đại diện theo pháp luật: Chủ tịch UBND thị xã Đức Phổ.

(Người kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng: Chủ tịch UBND phường Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi). Có đơn đề nghị xét xử vắng mặt.

Địa chỉ trụ sở: 465 Nguyễn Nghiêm, phường Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi.

3. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

- Ủy ban nhân dân phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi;
(Người kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng: Chủ tịch UBND phường Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi). Có đơn đề nghị xét xử vắng mặt.

Địa chỉ trụ sở: 465 Nguyễn Nghiêm, phường Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi.

- Ban quản lý dự án đầu tư xây dựng các công trình giao thông tỉnh Quảng Ngãi.

Người đại diện theo pháp luật: Giám đốc. Có đơn đề nghị xét xử vắng mặt.

Địa chỉ trụ sở: 234 Võ Thị Sáu, phường Cẩm Thành, tỉnh Quảng Ngãi.

- Trung tâm phát triển quỹ đất tỉnh Quảng Ngãi.

Người đại diện theo pháp luật: Giám đốc.

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Phạm Xuân Khánh – Trưởng phòng Bồi thường GPMB, đo đạc và định giá đất. Theo văn bản ủy quyền lập ngày 18/8/2025. Có mặt.

Địa chỉ trụ sở: 544 Quang Trung, phường Cẩm Thành, tỉnh Quảng Ngãi.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

**Theo đơn khởi kiện, đơn khởi kiện bổ sung, trong quá trình tham gia tố tụng và tại phiên tòa người đại diện theo ủy quyền của người khởi kiện trình bày:*

Ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy là chủ sở hữu quyền sử dụng đất thuộc thửa đất số 4, tờ bản đồ số 1, diện tích: 4.453,6m² và thửa đất số 13, tờ bản đồ số 1, diện tích: 6.366,9m² (thông tin 02 thửa đất theo Bản đồ địa chính tỉ lệ 1/2000 đo vẽ năm 2022). Cả hai phần đất này gia đình ông bà đang canh tác, sử dụng ổn định liên tục, không có tranh chấp, đất do ông cố, ông nội của ông bà khai hoang, sử dụng vào trước năm 1975 và để lại cho gia đình ông canh tác. Cụ thể có thời gian trồng tranh, trồng củ khoai lang, sau đó trồng cây bạch đàn, từ năm 1995 cho đến nay thì trồng cây keo. Các thửa đất này cũng chính là nguồn thu nhập chính của gia đình ông từ trước cho đến nay (Nguồn gốc đất và quá trình sử dụng được ghi nhận tại Biên bản làm việc giữa gia đình ông bà với UBND phường Phổ Ninh ngày 10/01/2023).

Tháng 12/2022, ông bà nhận được thông báo thu hồi đất số 1971/TB-UBND ngày 06/10/2022 của UBND thị xã Đức Phổ về việc thu hồi thửa đất số 4, tờ bản đồ số 1 của ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy để thực hiện dự án: Đường cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025, đoạn Quảng Ngãi – Hoài Nhơn thì phần đất của gia đình ông bà bị thu hồi diện tích là: 4.421,3m² và thông báo thu hồi đất số 1967/TB-UBND ngày 06/10/2022 của

UBND thị xã Đức Phổ về việc thu hồi thửa đất số 13, tờ bản đồ số 1 của ông Võ Duy Tám để thực hiện dự án: Đường cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025, đoạn Quảng Ngãi – Hoài Nhơn thì phần đất của gia đình ông bà bị thu hồi diện tích là: 2.663m².

Ngày 01/7/2023, ông bà nhận được Quyết định số 2930/QĐ-UBND ngày 22/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ về việc thu hồi đất của ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy thường trú tại phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ để thực hiện Xây dựng dự án đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông, giai đoạn 2021 - 2025; đoạn Quảng Ngãi – Hoài Nhơn (Danh sách thu hồi đất để xây dựng công trình: Đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025; địa điểm: Xã Phổ Nhơn, thị xã Đức Phổ kèm theo Quyết định) và Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy thường trú tại phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ để thực hiện Tiểu dự án bồi thường, hỗ trợ và tái định cư dự án thành phần đoạn Quảng Ngãi - Hoài Nhơn thuộc dự án: Xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025, đoạn qua địa bàn phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi (phương án đợt 10) (Bảng kê chi tiết giá trị bồi thường, hỗ trợ dự án: Tiểu dự án bồi thường Dự án thành phần đoạn Quảng Ngãi - Hoài Nhơn thuộc Dự án Xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025 (phương án đợt 10) kèm theo Quyết định. Tổng giá trị bồi thường, hỗ trợ số tiền là: 948.901.860 đồng, trong đó: Bồi thường, hỗ trợ về đất: 182.586.800 đồng; bồi thường về cây cối, hoa màu: 766.315.060 đồng.

Sau khi nhận các quyết định và bảng kê chi tiết giá trị bồi thường, hỗ trợ trên, xem xét và đối chiếu với quy định pháp luật. Ông bà đồng ý với số tiền bồi thường đất và bồi thường về cây cối, hoa màu là: 948.901.860 đồng, tuy nhiên ông bà không đồng ý với quyết định về việc bồi thường, hỗ trợ vì gia đình ông bà không được hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm khi Nhà nước thu hồi đất là không đúng quy định của pháp luật.

Do đó, ông, bà, đề nghị Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Ngãi giải quyết:

- Tuyên hủy Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy thường trú tại phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ để thực hiện Tiểu dự án bồi thường, hỗ trợ và tái định cư dự án thành phần đoạn Quảng Ngãi - Hoài Nhơn thuộc dự án: Xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025, đoạn qua địa bàn phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi (phương án đợt 10) [Bảng kê chi tiết giá trị bồi thường, hỗ trợ dự án: Tiểu dự án bồi thường Dự án thành phần đoạn Quảng Ngãi - Hoài Nhơn thuộc Dự án Xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025 (phương án đợt 10) kèm theo Quyết định].

- Tuyên buộc UBND thị xã Đức Phổ phải thực hiện nhiệm vụ công vụ hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm; hỗ trợ ổn định đời sống và

sản xuất đối với ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy theo đúng quy định của pháp luật.

**Tại Văn bản số 585/UBND-TNMT ngày 06/3/2024, số 1150/UBND-TNMT ngày 25/4/2024, Người bị kiện UBND thị xã Đức Phổ trình bày:*

Đối với nội dung ông Võ Duy Tám khởi kiện yêu cầu hủy bỏ Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ về việc bồi thường hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám tại phương án đợt 10 đã được UBND thị xã Đức Phổ phê duyệt tại Quyết định số 2931/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 và đề nghị thực hiện việc hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm theo đúng quy định pháp luật:

Hiện trạng và nguồn gốc sử dụng đất của ông Võ Duy Tám do UBND phường Phổ Ninh xác nhận:

Trong vùng quy hoạch dự án ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy hiện đang sử dụng 02 thửa đất sau:

(1) Thửa đất số 04, tờ bản đồ số 01, diện tích là 4.453,6m², loại đất RSX, diện tích đất thu hồi 4.421,3m². *Thửa đất chưa được Nhà nước cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất.*

Nguồn gốc sử dụng thửa đất được UBND phường Phổ Ninh xác nhận tại Công văn số 175a/UBND ngày 11/4/2023 là: “Đất hoang hóa, ven đồi núi, năm 1990 hộ ông Võ Duy Tám tự khai phá, cải tạo trồng cây cối, hoa màu, hộ ông Võ Duy Tám sử dụng thửa đất này ổn định từ đó đến nay không có tranh chấp, lấn chiếm đất với ai. Qua rà soát, thửa đất không thuộc quỹ đất công ích do UBND phường Phổ Ninh quản lý, không thuộc quỹ đất theo CT09, không nằm trong đất bãi bồi ven sông và đất nông nghiệp khác do UBND phường Phổ Ninh quản lý”.

(2) Thửa đất số 13, tờ bản đồ số 01, diện tích là 6.366,9m² loại đất CLN, diện tích đất thu hồi 2.663,0m². *Thửa đất chưa được Nhà nước cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất.*

Nguồn gốc sử dụng thửa đất được UBND phường Phổ Ninh xác nhận tại Công văn số 175a/UBND ngày 11/4/2023 là: “Đất hoang hóa, ven đồi núi, năm 1990 hộ ông Võ Duy Tám tự khai phá, cải tạo trồng cây cối, hoa màu, hộ ông Võ Duy Tám sử dụng thửa đất này ổn định từ đó đến nay không có tranh chấp, lấn chiếm đất với ai. Qua rà soát, thửa đất không thuộc quỹ đất công ích do UBND phường Phổ Ninh quản lý, không thuộc quỹ đất theo CT09, không nằm trong đất bãi bồi ven sông và đất nông nghiệp khác do UBND phường Phổ Ninh quản lý”.

Quá trình kiểm kê, xác nhận nguồn gốc, lập và phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ:

Thực hiện các Thông báo: số 974; số 1967 và số 1971/TB-UBND ngày 06/10/2022 của UBND thị xã Đức Phổ về việc thu hồi đất để thực hiện dự án xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc Nam phía Đông giai đoạn 2021 –

2025, đoạn qua phường Phở Ninh, thị xã Đức Phổ, đơn vị lập phương án là Trung tâm Phát triển quỹ đất tỉnh Quảng Ngãi (*sau đây gọi tắt là Trung tâm*) đã phối hợp UBND phường Phở Ninh và các thành phần liên quan mời ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy đến tại thực địa thửa đất để tiến hành công tác điều tra, khảo sát, đo đạc, kiểm đếm vào ngày 19/10/2022 đối với các thửa số 04 và 13, sau đó ông Võ Duy Tám và các thành phần đã ký các biên bản xác nhận khối lượng kiểm kê, các thủ tục liên quan và cung cấp các tài liệu liên quan đến pháp lý của các thửa đất mà ông Võ Duy Tám đang sử dụng.

Trên cơ sở nguồn gốc, quá trình sử dụng đất và tình trạng pháp lý về đất do UBND phường Phở Ninh xác nhận. Ngày 28/6/2023, UBND thị xã ban hành Quyết định số 2930/QĐ-UBND về việc thu hồi đất của ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy; đồng thời ban hành Quyết định số 2931/QĐ-UBND phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ (*phương án đợt 10*) để thực hiện dự án; Trung tâm đã tiến hành lập phương án bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy đối với thửa đất số 04, tờ bản đồ số 01, diện tích đất thu hồi 4.421,3m², loại đất RSX và thửa đất số 13, tờ bản đồ số 01, diện tích đất thu hồi 2.663,0m², loại đất CLN và đã được UBND thị xã Đức Phổ phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ (*phương án đợt 10*) tại Quyết định số 2931/QĐ-UBND, đồng thời UBND thị xã cũng ban hành Quyết định số 2930/QĐ-UBND về việc thu hồi đất của ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy để thực hiện dự án.

Ngày 28/6/2023, UBND thị xã Đức Phổ ban hành Quyết định số 3146/QĐ-UBND về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy để thực hiện dự án với tổng giá trị bồi thường, hỗ trợ là 948.901.860 đồng (Trong đó: bồi thường, hỗ trợ về đất là 182.586.800 đồng; nhà, vật kiến trúc là 0 đồng; cây cối hoa màu là 766.315.060 đồng và các khoản hỗ trợ là 0 đồng).

Trên cơ sở các Quyết định phê duyệt trên, Trung tâm đã phối hợp với UBND phường Phở Ninh và các đơn vị liên quan tiến hành mời hộ ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy nhận tiền bồi thường, hỗ trợ và bàn giao mặt bằng cho đơn vị thi công để thi công công trình theo quy định. Sau nhiều lần vận động, thuyết phục hiện nay ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy đã nhận tiền bồi thường và bàn giao mặt bằng để Nhà nước thực hiện dự án.

Đối với nội dung ông Võ Duy Tám đề nghị thực hiện việc hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm theo đúng quy định pháp luật:

Theo xác nhận của UBND phường Phở Ninh thì ông Võ Duy Tám đang sử dụng đất sản xuất nông nghiệp có nguồn gốc do tự khai hoang (thời điểm khai hoang năm 1990). Thửa đất không thuộc quỹ đất công ích, đất nông nghiệp khác do UBND phường quản lý.

Tuy nhiên căn cứ theo quy định tại Điểm 1, 2 Khoản 5 Điều 4 Nghị định 01/2017/NĐ-CP ngày 06/1/2017 quy định:

“5. Sửa đổi, bổ sung khoản 1 và khoản 2 Điều 19 như sau:

1. Đối tượng được hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất, gồm các trường hợp sau:

c) Hộ gia đình, cá nhân thuộc đối tượng đủ điều kiện được giao đất nông nghiệp theo quy định tại điểm a khoản này đang sử dụng đất nông nghiệp do nhận chuyển nhượng, nhận thừa kế, được tặng cho, khai hoang theo quy định của pháp luật, được Ủy ban nhân dân cấp xã nơi có đất thu hồi xác nhận là đang trực tiếp sản xuất trên đất nông nghiệp đó;

2. Điều kiện để được hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất thực hiện theo quy định sau đây:

a) Đối với hộ gia đình, cá nhân, tổ chức kinh tế, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài đang sử dụng đất thuộc đối tượng quy định tại khoản 1 Điều này đã được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất hoặc đủ điều kiện được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất theo quy định của pháp luật về đất đai, trừ trường hợp quy định tại khoản 2 Điều 77 của Luật đất đai và điểm b khoản này”.

Như vậy, theo quy định nêu trên thì vợ chồng ông Tám sử dụng đất do tự khai hoang không theo quy định của pháp luật nên chưa đảm bảo các điều kiện để được hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất.

Tại khoản 6 Điều 4 Nghị định 01/2017/NĐ-CP ngày 06/01/2017 thì:

“ 6. Sửa đổi, bổ sung khoản 1 Điều 20 như sau:

1. Hộ gia đình, cá nhân trực tiếp sản xuất nông nghiệp quy định tại các điểm c khoản 1 Điều 19 của Nghị định này khi Nhà nước thu hồi đất nông nghiệp mà được bồi thường bằng tiền; khi Nhà nước thu hồi đất nông nghiệp thì được hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm theo quy định”

Theo quy định nêu trên thì ông Tám sử dụng đất do tự khai hoang không theo quy định của pháp luật cũng không được hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm.

Đồng thời theo quy định tại Khoản 4 Điều 22 Nghị định số 43/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ thì:

“ Điều 22. Việc xử lý, cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất đối với hộ gia đình, cá nhân sử dụng đất có vi phạm pháp luật đất đai trước ngày 01 tháng 7 năm 2014.

4. Hộ gia đình, cá nhân đang sử dụng đất nông nghiệp do tự khai hoang mà đất đó phù hợp với quy hoạch sử dụng đất đã được cơ quan nhà nước có thẩm quyền duyệt, không có tranh chấp thì được Nhà nước công nhận quyền sử dụng đất theo hạn mức do Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quy định; nếu vượt hạn mức do Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quy định thì diện tích vượt hạn mức phải chuyển sang thuê”.

Theo quy định tại Thông tư 09/2021/TT-BTNMT ngày 30/6/2021 sửa đổi, bổ sung một số điều của các thông tư quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành

Luật Đất đai quy định tại Điều 4. Sửa đổi, bổ sung Điều 5 của Thông tư số 37/2014/TT-BTNMT ngày 30 tháng 6 năm 2014 quy định chi tiết về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất thì:

“Điều 5. Xác định diện tích đất nông nghiệp để tính hỗ trợ ổn định đời sống; đất nông nghiệp được hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm khi Nhà nước thu hồi đất:

3. Đất nông nghiệp được hỗ trợ ổn định đời sống; hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm khi Nhà nước thu hồi đất, bao gồm:

c) Đất nông nghiệp do hộ gia đình, cá nhân thuộc đối tượng đủ điều kiện được giao đất nông nghiệp theo quy định của pháp luật về đất đai đang sử dụng không có giấy tờ về quyền sử dụng đất, không vi phạm pháp luật về đất đai, đủ điều kiện được bồi thường về đất, được Ủy ban nhân dân cấp xã nơi có đất thu hồi xác nhận là đang trực tiếp sản xuất trên đất nông nghiệp đó”.

Qua kiểm tra hồ sơ, đối chiếu với các quy định tại thời điểm Nhà nước thu hồi đất, đối chiếu với các quy định nêu trên Trung tâm lập phương án trình UBND thị xã phê duyệt lập phương án bồi thường, hỗ trợ đối với thửa đất của hộ ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy đang sử dụng là đúng theo các quy định hiện hành của Nhà nước. Do đó, hộ ông Võ Duy Tám yêu cầu hủy bỏ Quyết định 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám tại phương án đợt 10 được UBND thị xã Đức Phổ phê duyệt tại Quyết định số 2931/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 và đề nghị lập phương án hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm; hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất đối với các trường hợp hộ dân sử dụng đất do tự khai hoang không theo quy định của pháp luật là không có cơ sở.

Từ diễn biến nêu trên, UBND thị xã Đức Phổ khẳng định việc thu hồi đất và bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám, thường trú tại phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ để thực hiện Xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc Nam phía Đông giai đoạn 2021 - 2025, đoạn qua phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ là đúng về trình tự, thủ tục quy định.

UBND thị xã đề nghị Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Ngãi bác yêu cầu của người khởi kiện là ông Võ Duy Tám, thường trú tại phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ bởi các lý do sau:

- UBND thị xã ban hành Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy thường trú tại phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ để thực hiện xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025, đoạn qua phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ là đúng quy định pháp luật.

- UBND thị xã ban hành Quyết định số 2931/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ (*phương án đợt 10*) để thực hiện xây dựng Công trình Khu tái định cư Đồng Mốc, phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ là đúng quy định pháp luật.

- Yêu cầu hủy bỏ Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023; Quyết định số 2931/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ là không có căn cứ pháp lý.

**Tại Văn bản số 122/BQL-QLDA1 ngày 11/01/2024, Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan Ban quản lý dự án đầu tư xây dựng các Công trình giao thông tỉnh Quảng Ngãi trình bày:*

Tiêu dự án bồi thường, hỗ trợ, tái định cư Dự án thành phần đoạn Quảng Ngãi - Hoài Nhơn, đoạn qua tỉnh Quảng Ngãi, thuộc Dự án xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc - Nam phía Đông, giai đoạn 2021-2025 được Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi phê duyệt tại Quyết định số 1044/QĐ-UBND ngày 05/8/2022; theo đó Ban Quản lý dự án được giao nhiệm vụ làm Chủ đầu tư. Trên cơ sở đó, Ban Quản lý dự án đã ký kết hợp đồng với Trung tâm Phát triển quỹ đất tỉnh để thực hiện công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng đoạn qua địa bàn xã Phở Nhon và phường Phở Ninh, thị xã Đức Phổ, phục vụ thi công Dự án xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc - Nam phía Đông, giai đoạn 2021-2025. Đến nay, Trung tâm Phát triển quỹ đất tỉnh đã có Công văn số 93/TTPTQĐ-BT&GPMB ngày 09/01/2024 báo cáo Ban Quản lý dự án, Tòa án nhân dân tỉnh về việc trình bày ý kiến và cung cấp tài liệu, chứng cứ đối với việc bồi thường, hỗ trợ liên quan đến nội dung khởi kiện của hộ ông Võ Duy Tám, thường trú TDP Lộ Bàn, phường Phở Ninh, thị xã Đức Phổ.

**Tại Văn bản số 93/TTPTQĐ-BT&GPMB ngày 09/01/2024, số 875/TTPTQĐ-BTGPMB, Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan Trung tâm phát triển quỹ đất tỉnh Quảng Ngãi trình bày:*

Đối với nội dung ông Võ Duy Tám khởi kiện yêu cầu hủy bỏ Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ về việc bồi thường hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám tại phương án đợt 10 đã được UBND thị xã Đức Phổ phê duyệt tại Quyết định số 2931/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 và đề nghị thực hiện việc hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm theo đúng quy định pháp luật:

Hiện trạng và nguồn gốc sử dụng đất của ông Võ Duy Tám do UBND phường Phở Ninh xác nhận:

Trong vùng quy hoạch dự án ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy hiện đang sử dụng 02 thửa đất sau:

- Thửa đất số 04, tờ bản đồ số 01, diện tích là 4.453,6m², loại đất RSX, diện tích đất thu hồi 4.421,3m². Thửa đất chưa được Nhà nước cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất. Nguồn gốc sử dụng thửa đất được UBND phường Phở Ninh xác nhận tại Công văn số 175a/UBND ngày 11/4/2023 là: “Đất hoang hóa, ven đồi núi, năm 1990 hộ ông Võ Duy Tám tự khai phá, cải tạo trồng cây cối, hoa màu, hộ ông Võ Duy Tám sử dụng thửa đất này ổn định từ đó đến nay không có tranh chấp, lấn chiếm đất với ai. Qua rà soát, thửa đất không thuộc quỹ đất công ích do UBND phường Phở Ninh quản lý, không thuộc quỹ đất theo

CT09, không nằm trong đất bãi bồi ven sông và đất nông nghiệp khác do UBND phường Phổ Ninh quản lý”.

- Thửa đất số 13, tờ bản đồ số 01, diện tích là 6.366,9m² loại đất CLN, diện tích đất thu hồi 2.663,0m². Thửa đất chưa được Nhà nước cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất. Nguồn gốc sử dụng thửa đất được UBND phường Phổ Ninh xác nhận tại Công văn số 175a/UBND ngày 11/4/2023 là: “Đất hoang hóa, ven đồi núi, năm 1990 hộ ông Võ Duy Tám tự khai phá, cải tạo trồng cây cối, hoa màu, hộ ông Võ Duy Tám sử dụng thửa đất này ổn định từ đó đến nay không có tranh chấp, lấn chiếm đất với ai. Qua rà soát, thửa đất không thuộc quỹ đất công ích do UBND phường Phổ Ninh quản lý, không thuộc quỹ đất theo CT09, không nằm trong đất bãi bồi ven sông và đất nông nghiệp khác do UBND phường Phổ Ninh quản lý”.

Quá trình kiểm kê, xác nhận nguồn gốc, lập và phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ: Thực hiện các Thông báo thu hồi đất: số 974; số 1967 và số 1971/TB-UBND ngày 06/10/2022 của UBND thị xã Đức Phổ về việc Thông báo thu hồi đất để thực hiện dự án xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025, đoạn qua phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ, Trung tâm đã phối hợp UBND phường Phổ Ninh và các thành phần liên quan mời ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy đến tại thực địa thửa đất để tiến hành công tác điều tra, khảo sát, đo đạc, kiểm đếm vào ngày 19/10/2022 đối với các thửa số 04 và 13, sau đó ông Võ Duy Tám và các thành phần đã ký các biên bản xác nhận khối lượng kiểm kê, các thủ tục liên quan và cung cấp các tài liệu liên quan đến pháp lý của các thửa đất mà ông Võ Duy Tám đang sử dụng.

Trên cơ sở nguồn gốc, quá trình sử dụng đất và tình trạng pháp lý về đất do UBND phường Phổ Ninh xác nhận, Trung tâm đã tiến hành lập phương án bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy đối với thửa đất số 04, tờ bản đồ số 01, diện tích đất thu hồi 4.421,3m², loại đất RSX và thửa đất số 13, tờ bản đồ số 01, diện tích đất thu hồi 2.663,0m², loại đất CLN và đã được UBND thị xã Đức Phổ phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ (phương án đợt 10) tại Quyết định số 2931/QĐ-UBND ngày 28/6/2023, đồng thời UBND thị xã cũng ban hành Quyết định số 2930/QĐ-UBND về việc thu hồi đất của ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy để thực hiện dự án.

Ngày 28/6/2023, UBND thị xã Đức Phổ ban hành Quyết định số 3146/QĐ-UBND về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy để thực hiện dự án với tổng giá trị bồi thường, hỗ trợ là 948.901.860 đồng (Trong đó: bồi thường, hỗ trợ về đất là 182.586.800 đồng; nhà, vật kiến trúc là 0 đồng; cây cối hoa màu là 766.315.060 đồng và các khoản hỗ trợ là 0 đồng).

Trên cơ sở các Quyết định phê duyệt trên Trung tâm đã phối hợp với UBND phường Phổ Ninh và các đơn vị liên quan tiến hành mời hộ ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy nhận tiền bồi thường, hỗ trợ và bàn giao mặt bằng cho đơn vị thi công để thi công công trình theo quy định. Sau nhiều lần vận

động, thuyết phục hiện nay ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy đã nhận tiền bồi thường và bàn giao mặt bằng để Nhà nước thực hiện dự án.

Đối với nội dung ông đề nghị thực hiện việc hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm theo đúng quy định pháp luật:

Theo xác nhận của UBND phường Phổ Ninh thì ông Võ Duy Tám đang sử dụng đất sản xuất nông nghiệp có nguồn gốc do tự khai hoang (*thời điểm khai hoang năm 1990*). Thửa đất không thuộc quỹ đất công ích, đất nông nghiệp khác do UBND phường quản lý.

Tuy nhiên căn cứ theo quy định tại Điểm 1, 2 Khoản 5 Điều 4 Nghị định 01/2017/NĐ-CP ngày 06/01/2017 quy định:

“5. Sửa đổi, bổ sung khoản 1 và khoản 2 Điều 19 như sau:

1. Đối tượng được hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất, gồm các trường hợp sau:

c) Hộ gia đình, cá nhân thuộc đối tượng đủ điều kiện được giao đất nông nghiệp theo quy định tại điểm a khoản này đang sử dụng đất nông nghiệp do nhận chuyển nhượng, nhận thừa kế, được tặng cho, ***khai hoang theo quy định của pháp luật***, được Ủy ban nhân dân cấp xã nơi có đất thu hồi xác nhận là đang trực tiếp sản xuất trên đất nông nghiệp đó;

2. Điều kiện để được hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất thực hiện theo quy định sau đây:

a) Đối với hộ gia đình, cá nhân, tổ chức kinh tế, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài đang sử dụng đất thuộc đối tượng quy định tại khoản 1 Điều này đã được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất hoặc đủ điều kiện được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất theo quy định của pháp luật về đất đai, trừ trường hợp quy định tại khoản 2 Điều 77 của Luật đất đai và điểm b khoản này”.

Như vậy, theo quy định nêu trên thì các hộ dân sử dụng đất do tự khai hoang không theo quy định của pháp luật nên chưa hội đủ các điều kiện để được hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất.

Tại khoản 6 Điều 4 Nghị định 01/2017/NĐ-CP ngày 06/1/2017 thì:

“ 6. Sửa đổi, bổ sung khoản 1 Điều 20 như sau:

1. Hộ gia đình, cá nhân trực tiếp sản xuất nông nghiệp quy định tại các điểm c khoản 1 Điều 19 của Nghị định này khi Nhà nước thu hồi đất nông nghiệp mà được bồi thường bằng tiền; khi Nhà nước thu hồi đất nông nghiệp thì được hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm theo quy định”.

Theo quy định nêu trên thì các hộ dân sử dụng đất do tự khai hoang không theo quy định của pháp luật cũng không được hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm.

Đồng thời theo quy định tại Khoản 4 Điều 22 Nghị định 43/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ thì:

“Điều 22. Việc xử lý, cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất đối với hộ gia đình, cá nhân sử dụng đất có vi phạm pháp luật đất đai trước ngày 01 tháng 7 năm 2014.

4. Hộ gia đình, cá nhân đang sử dụng đất nông nghiệp do tự khai hoang mà đất đó phù hợp với quy hoạch sử dụng đất đã được cơ quan nhà nước có thẩm quyền duyệt, không có tranh chấp thì được Nhà nước công nhận quyền sử dụng đất theo hạn mức do Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quy định; nếu vượt hạn mức do Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quy định thì diện tích vượt hạn mức phải chuyển sang thuê”.

Theo quy định tại Thông tư 09/2021/TT-BTNMT ngày 30/6/2021 sửa đổi, bổ sung một số điều của các thông tư quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật Đất đai quy định tại Điều 4. Sửa đổi, bổ sung Điều 5 của Thông tư số 37/2014/TT-BTNMT ngày 30 tháng 6 năm 2014 quy định chi tiết về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất thì:

“Điều 5. Xác định diện tích đất nông nghiệp để tính hỗ trợ ổn định đời sống; đất nông nghiệp được hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm khi Nhà nước thu hồi đất:

3. Đất nông nghiệp được hỗ trợ ổn định đời sống; hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm khi Nhà nước thu hồi đất, bao gồm:

c) Đất nông nghiệp do hộ gia đình, cá nhân thuộc đối tượng đủ điều kiện được giao đất nông nghiệp theo quy định của pháp luật về đất đai đang sử dụng không có giấy tờ về quyền sử dụng đất, không vi phạm pháp luật về đất đai, đủ điều kiện được bồi thường về đất, được Ủy ban nhân dân cấp xã nơi có đất thu hồi xác nhận là đang trực tiếp sản xuất trên đất nông nghiệp đó”.

Mặt khác qua tìm hiểu, trao đổi thông tin thì nội dung này đã được Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Bình Định tham vấn ý kiến của Bộ Tài nguyên và Môi trường và đã được Cục Quy hoạch và Phát triển tài nguyên đất thuộc Bộ Tài nguyên và Môi trường trả lời tại Công văn số 507/QHPTTND ngày 29/3/2023 hướng dẫn như sau:

“Theo quy định tại điểm b khoản 2 Điều 5 Thông tư số 37/2014/TT-BTNMT ngày 30/6/2014 được sửa đổi, bổ sung tại điểm c khoản 3 Điều 4 Thông tư số 09/2021/TT-BTNMT ngày 30/6/2021 của Bộ trưởng Bộ tài nguyên và môi trường quy định việc xác định diện tích đất nông nghiệp để tính hỗ trợ ổn định đời sống khi Nhà nước thu hồi đất: “c) Đất nông nghiệp do hộ gia đình, cá nhân thuộc đối tượng đủ điều kiện được giao đất nông nghiệp theo quy định của pháp luật về đất đai đang sử dụng không có giấy tờ về quyền sử dụng đất, không vi phạm pháp luật về đất đai, đủ điều kiện được bồi thường về đất, được Ủy ban nhân dân cấp xã nơi có đất thu hồi xác nhận là đang trực tiếp sản xuất trên đất nông nghiệp đó”.

Đề nghị quý Sở căn cứ quy định của pháp luật đất đai, xác định đất nông nghiệp được hỗ trợ ổn định đời sống; hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm khi Nhà nước thu hồi đất theo quy định. Trường hợp cần thiết để đảm bảo ổn định đời sống, sản xuất và công bằng cho người có đất thu hồi, đề nghị Quý sở báo cáo Ủy ban nhân dân tỉnh xem xét, quyết định biện pháp hỗ trợ khác theo quy định tại Điều 25 Nghị định số 47/2014/NĐ-CP của Chính phủ.

Trên đây là ý kiến của Cục Quy hoạch và phát triển tài nguyên đất, đề nghị Quý sở tham mưu Ủy ban nhân dân tỉnh Quyết định theo thẩm quyền, không để xảy ra thất thoát tài sản ngân sách Nhà nước, không để xảy ra khiếu kiện phức tạp”.

Trên cơ sở nội dung hướng dẫn của Cục Quy hoạch và Phát triển tài nguyên đất thuộc Bộ Tài nguyên và Môi trường. Căn cứ theo thẩm quyền được quy định đối với các khoản hỗ trợ khác tại Điều 25 của Nghị định số 47/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ quy định về bồi thường, hỗ trợ và tái định cư khi nhà nước thu hồi đất, UBND tỉnh Bình Định đã ban hành Quyết định số 30/2023/QĐ-UBND ngày 29/6/2023 bổ sung quy định tại khoản 10 Điều 40 của Quy định kèm theo Quyết định số 04/2019/QĐ-UBND ngày 14/02/2029 của UBND tỉnh Bình Định ban hành chính sách bồi thường, hỗ trợ và tái định cư khi nhà nước thu hồi đất, trong đó bổ sung khoản hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm đối với hộ gia đình, cá nhân sử dụng đất nông nghiệp do “tự khai hoang” trước ngày 01/07/2004 ổn định không ai tranh chấp được xác nhận là đang trực tiếp sản xuất nông nghiệp. Tuy nhiên đối với nội dung này thì hiện nay UBND tỉnh Quảng Ngãi không có quy định bổ sung theo thẩm quyền như UBND tỉnh Bình Định; do đó Trung tâm không có cơ sở để lập phương án hỗ trợ theo quy định.

Qua kiểm tra hồ sơ, đối chiếu với các quy định tại thời điểm Nhà nước thu hồi đất, đối chiếu với các quy định nêu trên Trung tâm khẳng định việc Trung tâm áp dụng các quy định, đơn giá để lập phương án bồi thường, hỗ trợ đối với thửa đất của hộ ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy đang sử dụng là đúng theo các quy định hiện hành của Nhà nước. Do đó việc hộ ông Võ Duy Tám yêu cầu hủy bỏ Quyết định 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 về việc bồi thường hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám tại phương án đợt 10 được UBND thị xã Đức Phổ phê duyệt tại Quyết định số 2931/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 và đề nghị lập phương án hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm; hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất đối với các trường hợp hộ dân sử dụng đất do tự khai hoang không theo quy định của pháp luật là không có cơ sở.

**Tại Văn bản số 20/UBND ngày 15/01/2024, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan UBND phường Phổ Ninh trình bày: Về nguồn gốc đất: Đất do gia đình ông Võ Duy Tám tự khai hoang, sử dụng từ năm 1990. UBND thị xã Đức Phổ ban hành các quyết định hành chính nêu trên là thực hiện đúng trình tự, thủ tục theo quy định.*

**Ý kiến của người bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người khởi kiện:*

Đất của ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy có nguồn gốc rõ ràng; hộ gia đình ông Tám khai hoang các thửa đất này từ trước năm 1975 đến nay, liên tục, ổn định, lâu dài, không tranh chấp, tại thời điểm khai hoang, vỡ hoá lúc bấy giờ, chưa có Luật đất đai, tuy nhiên, theo các chính sách của chính phủ quy định thời điểm lúc bấy giờ, cụ thể tại “*Quyết định số 254-CP của Hội đồng chính phủ ngày 16/6/1981 bổ sung chính sách khai hoang, phục hoá*” cùng việc *đẩy mạnh khai khẩn các vùng đất hoang hoá để xây dựng vùng kinh tế mới theo Quyết định số 95-CP ngày 27/3/1980 của Hội đồng Chính Phủ*, góp phần phát triển kinh tế, cải thiện đời sống nhân dân, làm tăng thêm độ màu mỡ của đất, tránh lãng phí tài nguyên. Ngoài ra, kể từ ngày Luật đất đai 1987 có hiệu lực đến nay, trải qua nhiều thời kì sửa đổi, bổ sung Luật đất đai đến nay, không có định nghĩa cho “đất khai hoang” hay “đất khai hoang không theo quy định của pháp luật”. Việc UBND thị xã Đức Phổ, Trung tâm phát triển quỹ đất tỉnh Quảng Ngãi trả lời cho rằng: Các thửa đất này tự “*khai hoang không theo quy định của pháp luật*”, “*vi phạm pháp luật đất đai*” để không hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm cho hộ gia đình ông Tám là có sự mâu thuẫn, nhầm lẫn trong cách hiểu các quy định của pháp luật về đất khai hoang, dẫn đến việc không hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp, hỗ trợ ổn định đời sống cho hộ Ông Tám là không đúng quy định.

Các thửa đất này đã được UBND phường Phổ Ninh nơi có đất xác nhận tại biểu mẫu số 03, số 02 - Giấy xác nhận về quyền sử dụng đất và cũng có xác nhận từ đại diện phía Trung tâm phát triển Quỹ đất tỉnh Quảng Ngãi, theo đó xác nhận hộ gia đình Ông Tám đã sử dụng các thửa đất này liên tục, ổn định từ trước ngày 01/7/2004 (tức hơn 50 năm qua), không vi phạm pháp luật về đất đai, đất không có tranh chấp, lấn chiếm, phù hợp với quy hoạch sử dụng đất, quy hoạch chi tiết xây dựng đô thị, quy hoạch xây dựng điểm dân cư nông thôn đã được cơ quan nhà nước có thẩm quyền phê duyệt đối với nơi đã có quy hoạch nên đủ điều kiện công nhận quyền sử dụng đất, đủ điều kiện được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất theo quy định vì thế các thửa đất của ông bà cũng đủ điều kiện được bồi thường đất khi Nhà nước thu hồi đất làm dự án đường bộ cao tốc Bắc – Nam theo quy định của pháp luật.

Ngày 06/10/2023, UBND phường Phổ Ninh ký đã xác nhận hộ gia đình ông Võ Duy Tám là hộ gia đình đang trực tiếp sản xuất nông nghiệp và có nguồn thu nhập ổn định từ việc sản xuất nông nghiệp tại địa phương đáp ứng và thoả mãn điều kiện cần và đủ theo quy định tại Khoản 3 Điều 3 Luật Đất đai 2013, Khoản 3 Điều 3 Thông tư 33/2017/TT-BTNMT ngày 29/9/2017 của Bộ Tài nguyên và Môi trường đối với hộ gia đình trực tiếp sản xuất nông nghiệp và Mục 1 Khoản 2 Điều 2 Nghị định 01/2017 ngày 6/1/2017 của Chính phủ được sửa đổi, bổ sung, thay thế cụm từ bởi Khoản 2 Điều 5 Nghị định 10/2023/NĐ-CP ngày 03/04/2023 đối với hộ gia đình có nguồn thu nhập ổn định từ sản xuất nông nghiệp theo đúng quy định của pháp luật.

UBND thị xã đã không làm đúng pháp luật bồi thường, hỗ trợ đất đai đối với ông Tám, dẫn đến ông bà không được các khoản hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc, ước tính bị thiệt hại: 583.130.800 đồng.

Do đó, để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp của ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy, đề nghị Hội đồng xét xử chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy.

**Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Ngãi tại phiên tòa:*

- *Về tố tụng:* Thẩm phán, Hội đồng xét xử, Thư ký Tòa án đã tuân thủ đầy đủ, đảm bảo trình tự, thủ tục theo quy định của Luật Tố tụng Hành chính từ khi thụ lý cho đến tại phiên tòa sơ thẩm.

- *Về việc giải quyết vụ án:*

Từ những chứng cứ có tại hồ sơ vụ án, quá trình tranh tụng công khai tại phiên tòa, căn cứ điểm a khoản 2 Điều 193 Luật Tố tụng hành chính năm 2015, Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14. Đề nghị, Hội đồng xét xử, bác toàn bộ yêu cầu khởi kiện của ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy.

Về án phí giải quyết theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Căn cứ vào các tài liệu, chứng cứ đã được xem xét tại phiên tòa, kết quả tranh tụng tại phiên tòa, ý kiến của Kiểm sát viên, các quy định của pháp luật, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] Về tố tụng

[1.1] Về sự vắng mặt của đương sự: Tại phiên tòa, người đại diện hợp pháp của người kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng của bị kiện UBND, Chủ tịch UBND thị xã Đức Phổ; Ban quản lý dự án đầu tư xây dựng các công trình giao thông tỉnh Quảng Ngãi vắng mặt và có đơn đề nghị xét xử vắng mặt. Căn cứ khoản 1, khoản 2 Điều 157, Điều 158 Luật Tố tụng hành chính, Hội đồng xét xử tiến hành xét xử vắng mặt các đương sự nêu trên.

[1.2] Về đối tượng, thẩm quyền và thời hiệu khởi kiện: Tại đơn khởi kiện ngày 31/7/2023, các đơn khởi kiện sửa đổi, bổ sung và trong quá trình giải quyết vụ án; ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy yêu cầu Tòa án giải quyết:

- Tuyên hủy Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy thường trú tại phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ để thực hiện Tiểu dự án bồi thường, hỗ trợ và tái định cư dự án thành phần đoạn Quảng Ngãi - Hoài Nhơn thuộc dự án: Xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025, đoạn qua địa bàn phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi (phương án đợt 10) [Bảng kê chi tiết giá trị bồi thường, hỗ trợ dự án: Tiểu dự án bồi thường Dự án thành phần đoạn Quảng Ngãi - Hoài Nhơn

thuộc Dự án Xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025 (phương án đợt 10) kèm theo Quyết định].

- Tuyên buộc UBND thị xã Đức Phổ phải thực hiện nhiệm vụ công vụ hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm; hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất đối với ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy theo đúng quy định của pháp luật.

Sau khi xem xét yêu cầu khởi kiện của ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy, Hội đồng xét xử nhận thấy, đây là những quyết định hành chính trong lĩnh vực quản lý đất đai thuộc đối tượng khởi kiện vụ án hành chính, còn thời hiệu khởi kiện và thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Ngãi theo quy định tại khoản 2, 4 Điều 3, khoản 1 Điều 30, khoản 4 Điều 32, khoản 1 Điều 115 và khoản 2 Điều 116 Luật Tổ tụng hành chính.

[2] Xét quyết định hành chính có liên quan: Quyết định số 2930/QĐ-UBND ngày 22/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ về việc thu hồi đất

[2.1] Thực hiện Dự án Đường Cao tốc Bắc – Nam phía đông giai đoạn 2021-2025, đoạn Quảng Ngãi – Hoài Nhơn; ngày 06/10/2024, UBND thị xã Đức Phổ (cũ) ban hành Thông báo số 1971/TB-UBND về việc thu hồi đất của ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy; theo đó, ông bà có diện tích đất dự kiến thu hồi là 4.752,2m² thuộc thửa đất số 4, 25 tờ bản đồ số 01 – bản đồ thực hiện dự án (nguyên là thửa đất số 14, tờ bản đồ số 19 – bản đồ địa chính phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ), loại đất đang sử dụng RSX, BHK.

Sau khi thực hiện niêm yết công khai, kết thúc niêm yết công khai thông báo thu hồi đất tại UBND phường Phổ Ninh theo đúng quy định của pháp luật.

Ngày 22/6/2023, UBND thị xã Đức Phổ ban hành Quyết định số 2930/QĐ-UBND về việc thu hồi đất của ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy (bút lục 10, 64).

[2.2] Do đó, Hội đồng xét xử nhận thấy: UBND thị xã Đức Phổ ban hành quyết định số 2930/QĐ-UBND ngày 22/6/2023 về việc thu hồi đất đối với ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy là đúng thẩm quyền, trình tự, thủ tục theo quy định tại Điều 62, Điều 63, Điều 66, Điều 67, Điều 69 Luật Đất đai năm 2013; Nghị định số 43/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành Luật Đất đai.

[3] Xét yêu cầu hủy Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy:

[3.1] Ngày 29/6/2023, Trung tâm phát triển quỹ đất tỉnh Quảng Ngãi thông báo về việc niêm yết công khai phương án, công khai quyết định phê duyệt phương án, quyết định thu hồi đất. Sau đó tiến hành niêm yết công khai phương án bồi thường, hỗ trợ Dự án; họp lấy ý kiến về công tác niêm yết phương án.

Trên cơ sở Tờ trình 411/TTr-TTPTQĐ ngày 05/6/2023 của Trung tâm phát triển quỹ đất tỉnh Quảng Ngãi; ngày 22/6/2023; UBND thị xã Đức Phổ ban hành

Quyết định số 2931/QĐ-UBND về việc phê duyệt phương án, dự toán bồi thường, hỗ trợ và giải phóng mặt bằng thực hiện Dự án: Tiểu dự án bồi thường, hỗ trợ và tái định cư dự án thành phần đoạn Quảng Ngãi - Hoài Nhơn thuộc Dự án xây dựng công trình đường bộ Cao tốc Bắc - Nam phía Đông, giai đoạn năm 2021-2025 (phương án đợt 10).

Ngày 28/6/2023, UBND thị xã Đức Phổ ban hành Quyết định số 3146/QĐ-UBND về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy đối với các thửa đất số 04, 13 cùng tờ bản đồ số 01. Tổng giá trị bồi thường, hỗ trợ là 948.901.860 đồng, trong đó: bồi thường, hỗ trợ về đất là 182.586.800 đồng, bồi thường về cây cối, hoa màu là 766.513.060 đồng, hỗ trợ khác là 0 đồng.

Xét thấy, UBND thị xã Đức Phổ ban hành quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy là đúng thẩm quyền, trình tự, thủ tục theo quy định tại Điều 74, Điều 75, Điều 76, Điều 77 Luật Đất đai năm 2013; Quyết định số 75/2021/QĐ-UBND ngày 14/12/2021 của UBND tỉnh Quảng Ngãi ban hành quy định về bồi thường, hỗ trợ và tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất áp dụng trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi.

[3.2] Về nội dung quyết định:

Người khởi kiện cho rằng: Ông bà không đồng ý với quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023, ông bà đã khai hoang các thửa đất này từ trước năm 1975 đến nay, liên tục, ổn định, lâu dài, không tranh chấp với ai; UBND thị xã Đức Phổ, Trung tâm phát triển quỹ đất tỉnh Quảng Ngãi trả lời cho rằng: UBND thị xã Đức Phổ cho rằng các thửa đất này tự “khai hoang không theo quy định của pháp luật”, “vi phạm pháp luật đất đai” để không hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm cho hộ gia đình ông Tám là có sự mâu thuẫn, nhầm lẫn trong cách hiểu các quy định của pháp luật về đất khai hoang; UBND phường Phổ Ninh (cũ) đã xác nhận những người này không biết rõ về nguồn gốc, dẫn đến ảnh hưởng đến quyền, lợi ích của ông bà; Hội đồng xét xử nhận thấy:

[3.2.1] Ngày 19/10/2022, ông Võ Duy Tám đại diện hộ gia đình tự kê khai đất đai và tài sản bị thiệt hại trong phạm vi thu hồi đất để thực hiện Dự án; ông Võ Duy Tám kê khai thửa đất 04, tờ bản đồ số 01, diện tích sử dụng 4453,6m², diện tích quy hoạch bị thu hồi 4421,3m², loại đất RSX; thửa đất 13, tờ bản đồ số 01, diện tích sử dụng 6366,9m², diện tích quy hoạch bị thu hồi 2663m², loại đất CLN (bút lục 93).

Quá trình thực hiện thủ tục thu hồi đất, UBND phường Phổ Ninh xác nhận thửa đất 04, 13, cùng tờ bản đồ số 01 là: “*thửa đất này là đất hoang hóa, ven đồi núi, năm 1990 hộ ông Võ Duy Tám tự khai phá, cải tạo trồng cây cối, hoa màu, hộ ông Võ Duy Tám sử dụng thửa đất này ổn định từ đó đến nay không có tranh chấp, lấn chiếm đất với ai. Qua rà soát, thửa đất không thuộc quỹ đất công ích do UBND phường Phổ Ninh quản lý, không thuộc quỹ đất theo CT09, không nằm trong đất bãi bồi ven sông và đất nông nghiệp khác do UBND phường Phổ Ninh quản lý*”.

Trên cơ sở nguồn gốc, quá trình sử dụng đất và tình trạng pháp lý về đất do UBND phường Phổ Ninh xác nhận, Trung tâm phát triển quỹ đất tỉnh đã tiến hành lập phương án bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy đối với thửa đất số 04, tờ bản đồ số 01, diện tích đất thu hồi $4.421,3\text{m}^2$, loại đất RSX và thửa đất số 13, tờ bản đồ số 01, diện tích đất thu hồi $2.663,0\text{m}^2$, loại đất CLN và đã được UBND thị xã Đức Phổ phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ (phương án đợt 10) tại Quyết định số 2931/QĐ-UBND ngày 28/6/2023; đồng thời, cùng ngày, UBND thị xã cũng ban hành Quyết định số 3146/QĐ-UBND bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy đối với diện tích $4.421,3\text{m}^2$ thửa đất 04, với đơn giá đất RSX là $16.000/\text{m}^2$, hệ số 01, vị trí 2, giá trị là 70.740.000 đồng; diện tích 2.663m^2 thửa đất 13, với đơn giá đất BHK là 42.000 đồng, hệ số 01, vị trí 1, giá trị là 111.846.000 đồng là đảm bảo đúng quy định tại Quyết định số 11/2020/QĐ-UBND ngày 08/6/2020 của UBND tỉnh Quảng Ngãi; quyết định số 75/2021/QĐ-UBND ngày 14/12/2021 của UBND tỉnh Quảng Ngãi.

[3.2.2] Về hỗ trợ ổn định đời sống, chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm:

Theo xác nhận của Ủy ban nhân dân phường Phổ Ninh và Trung tâm phát triển quỹ đất, hộ ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy bị thu hồi diện tích đất nông nghiệp dưới 70% diện tích đất đang sử dụng. Do đó, UBND thị xã Đức Phổ hỗ trợ mức ổn định đời sống 06 tháng là phù hợp với quy định tại điểm a khoản 1 Điều 14 Quyết định số 75/2021/QĐ-UBND ngày 14/12/2021 của UBND tỉnh Quảng Ngãi ban hành quy định về bồi thường, hỗ trợ và tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất áp dụng trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi.

Người đại diện theo ủy quyền của người khởi kiện cho rằng chứng cứ xác định nguồn gốc đất do ông Tám sử dụng các thửa đất là những người làm chứng như ông Ngô Đình Châu, Trần Thơm, Lê Văn Công và UBND phường Phổ Ninh xác nhận tại biên bản giải quyết khiếu nại ngày 10/01/2023. Tuy nhiên, tại biên bản giải quyết khiếu nại ngày 10/01/2023 thì UBND phường Phổ Ninh (cũ) xác nhận: “UBND phường lập thủ tục hồ sơ xin ý kiến của Hạt kiểm lâm và Phòng kinh tế thị xã Đức Phổ về sự phù hợp quy hoạch đối với đất rừng. Sau khi có ý kiến trả lời của Hạt kiểm lâm và Phòng kinh tế thị xã thì UBND phường sẽ thực hiện các thủ tục tiếp theo”. Nhận thấy, UBND phường Phổ Ninh là cơ quan quản lý đất đai nhà nước tại địa phương, sau khi kiểm tra xác minh nguồn gốc thửa đất làm cơ sở cho việc thu hồi, bồi thường, tại Công văn số 175a/UBND ngày 11/4/2023 UBND phường Phổ Ninh xác định nguồn gốc 02 thửa đất là đất hoang hoá, ven đồi núi, năm 1990 hộ ông Võ Duy Tám tự khai phá, cải tạo trồng cây cối, hoa màu, sử dụng ổn định đến nay không có tranh chấp, lấn chiếm đất với ai. Qua rà soát, thửa đất không thuộc quỹ đất công ích do UBND phường Phổ Ninh quản lý, không thuộc quỹ đất theo CT09, không nằm trong đất bãi bồi ven sông và đất nông nghiệp khác do UBND phường Phổ Ninh quản lý.

Mặt khác, ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy cho rằng đã khai hoang sử dụng thửa đất từ trước năm 1975 nhưng trong quá trình sử dụng 02

thửa đất thì hộ ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy chưa thực hiện việc đăng ký kê khai để được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đối với 02 thửa đất và không cung cấp được một trong những loại giấy tờ về đất đai theo quy định tại Điều 100 Luật đất đai năm 2013 và Điều 18 Nghị định 43/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ để làm cơ sở cho việc công nhận quyền sử dụng đất đối với 02 thửa đất trên.

Căn cứ theo khoản 3 Điều 5 Thông tư số 09/2021/TT-BTNMT ngày 30/6/2021 sửa đổi, bổ sung một số điều của các Thông tư quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật Đất đai quy định tại Điều 4. Sửa đổi, bổ sung Điều 5 của Thông tư số 37/2014/TT-BTNMT ngày 30 tháng 6 năm 2014 quy định chi tiết về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất; Điều 19 Nghị định số 47/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014; điểm 1, 2 Khoản 5, Khoản 6 Điều 4 Nghị định 01/2017/NĐ-CP ngày 06/01/2017 của Chính phủ; Điều 15 Quyết định số 75/2021/QĐ-UBND ngày 14/12/2021 của UBND tỉnh Quảng Ngãi đều viện dẫn căn cứ để được hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm đối với trường hợp nhà nước thu hồi đất nông nghiệp là “đất khai hoang đúng quy định của pháp luật”, nhưng hộ ông Võ Duy Tám và bà Nguyễn Thị Bảy không được UBND phường Phổ Ninh xác nhận đất khai hoang đúng quy định và đang trực tiếp sản xuất trên đất nông nghiệp nên khi lập phương án bồi thường, hỗ trợ cho hộ ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy tại Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 UBND thị xã Đức Phổ không lập phương án hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm khi Nhà nước thu hồi đất cho ông Tám, bà Bảy là đúng với quy định pháp luật.

Căn cứ vào các quy định nêu trên thì ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy tự khai hoang thửa đất 04, 13, tờ bản đồ số 1 không theo quy định của pháp luật nên không đủ điều kiện để được hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm khi nhà nước thu hồi đất.

[3.3] Từ những nhận định nêu trên, việc ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy yêu cầu hủy Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ là không có căn cứ để Hội đồng xét xử chấp nhận.

[4] Xét yêu cầu Buộc UBND thị xã Đức Phổ phải thực hiện nhiệm vụ công vụ hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm đối với ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy theo đúng quy định của pháp luật. Hội đồng xét xử nhận thấy:

Như đã nhận định ở trên, UBND thị xã Đức Phổ ban hành Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 là đảm bảo đúng quy định nên việc ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy yêu cầu Buộc UBND thị xã Đức Phổ phải thực hiện nhiệm vụ công vụ hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề nghiệp và tìm kiếm việc làm đối với ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy là không có căn cứ để Hội đồng xét xử chấp nhận.

[5] Từ những nhận định trên, Hội đồng xét xử xét thấy không có căn cứ chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy.

[6] Ý kiến của người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người khởi kiện không phù hợp với nhận định của Hội đồng xét xử nên không được chấp nhận.

[7] Ý kiến đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Ngãi tại phiên tòa đúng quy định của pháp luật, phù hợp với nhận định của Hội đồng xét xử.

[8] Về án phí sơ thẩm: Do không có căn cứ chấp nhận yêu cầu khởi kiện của ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy phải chịu án phí hành chính sơ thẩm theo quy định. Ông Tám thuộc đối tượng miễn án phí, bà Bảy tại thời điểm xét xử thuộc đối tượng người cao tuổi, có đơn xin miễn án phí nên Hội đồng xét xử chấp nhận miễn án phí hành chính sơ thẩm theo quy định.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 30, khoản 4 Điều 32, Điều 59, Điều 115, điểm a khoản 2 Điều 116, khoản 1, điểm a khoản 2 Điều 193, Điều 194, Điều 204, Điều 206, khoản 1 Điều 348 Luật Tổ tụng hành chính; Điều 62, Điều 63, Điều 69, Điều 71, Điều 74, Điều 75, Điều 76, Điều 77, Điều 83 và Điều 100 Luật Đất đai năm 2013; Nghị định số 43/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ Quy định chi tiết thi hành Luật Đất đai; Nghị định số 47/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ Quy định về bồi thường, hỗ trợ; tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất; Quyết định số 75/2021/QĐ-UBND ngày 14/12/2021 của UBND tỉnh Quảng Ngãi Ban hành quy định về bồi thường, hỗ trợ và tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất áp dụng trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án,

Tuyên xử:

1. Bác toàn bộ yêu cầu khởi kiện của ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy về việc yêu cầu Tòa án giải quyết:

- Hủy Quyết định số 3146/QĐ-UBND ngày 28/6/2023 của UBND thị xã Đức Phổ về việc bồi thường, hỗ trợ cho ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy thường trú tại phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ để thực hiện Tiểu dự án bồi thường, hỗ trợ và tái định cư dự án thành phần đoạn Quảng Ngãi - Hoài Nhơn thuộc dự án: Xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025, đoạn qua địa bàn phường Phổ Ninh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi (phương án đợt 10) [Bảng kê chi tiết giá trị bồi thường, hỗ trợ dự án: Tiểu dự án bồi thường Dự án thành phần đoạn Quảng Ngãi - Hoài Nhơn thuộc Dự án Xây dựng công trình đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông giai đoạn 2021 – 2025 (phương án đợt 10) kèm theo Quyết định].

- Buộc UBND thị xã Đức Phổ phải thực hiện nhiệm vụ công vụ hỗ trợ đào tạo, chuyển đổi nghề và tìm kiếm việc làm, hỗ trợ ổn định đời sống và sản xuất đối với ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy theo đúng quy định của pháp luật.

2. Về án phí sơ thẩm:

Ông Võ Duy Tám, bà Nguyễn Thị Bảy được miễn án phí hành chính theo quy định.

Hoàn trả lại cho bà Nguyễn Thị Bảy số tiền 300.000 đồng (Ba trăm nghìn đồng) án phí hành chính sơ thẩm, được khấu trừ theo Biên lai thu tiền tạm ứng án phí số 0000113 ngày 16/10/2023 của Cục Thi hành án dân sự tỉnh Quảng Ngãi (nay là Thi hành án dân sự tỉnh Quảng Ngãi).

3. Đương sự có mặt tại phiên tòa có quyền kháng cáo bản án trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày tuyên án; đương sự vắng mặt tại phiên tòa có quyền kháng cáo bản án trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày nhận được bản án hoặc bản án được niêm yết công khai theo quy định của pháp luật.

Nơi nhận:

- VKSND tỉnh Quảng Ngãi.
- THADS tỉnh Quảng Ngãi;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ án.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Hoàng Thị Mai Hạnh